

Sygn. akt IV CSK 242/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku A. J. Ć.

przy uczestnictwie B. B., R. C. , A. G. , L. G. Z., A. G. , E. G. , J. T. G., B. G. , E. K.
, T. L. , J. N., H. P., J. P. , C. P., Skarbu Państwa - Starosty M., E. S. S., A. G., A.
M. G., M. K. G.

i J. K. G.

o dział spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania A. G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w S.

z dnia 29 maja 2013 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża A.G. obowiązkiem ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację uczestniczki A. G. od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 30 czerwca

2011 r., którym dokonany został dział spadku i nie uwzględniono żądania nabycia przez nią, w drodze zasiedzenia, wskazanych nieruchomości.

W skardze kasacyjnej uczestniczka powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością odpowiedzi na pytanie: „czy należy w stosunku do współwłaściciela nieruchomości stosować domniemanie samoistności posiadania tej nieruchomości, o którym mówi art. 339 k.c., w sytuacji, gdy nie wie on lub nie mógł wiedzieć przy zachowaniu należytej staranności, że jest współwłaścicielem”? Oczywista zasadność skargi kasacyjnej połączyła z twierdzeniem, że ustalony przez Sąd drugiej instancji stan faktyczny przy nieobaleniu domniemania samoistności posiadania w dobrej wierze, uzasadniał w oczywistym stopniu stwierdzenie zasiedzenia przez nią nieruchomości, zgodnie z wnioskiem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w niej element interesu publicznego. Z tej przyczyny rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania albo jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), ponieważ tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie każde zatem orzeczenie, nawet gdyby było wadliwie podjęte może być przedmiotem kontroli w postępowaniu kasacyjnym

Istotne zagadnienie prawne powinno być przedstawione w sposób zbliżony do przewidzianego w art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane) i odwoływać się generalnie i abstrakcyjnie do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7 -8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, niepubl., z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, niepubl. i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, niepubl.). Skarżący powinien również wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen.

Wniosek skarżącej nie spełnia przedstawionych wymagań. Problematyka przesłanek objętych art. 339 k.c. była przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, które dokonały wykładni tego uregulowania, a wyrażone w nich zapatrywania uważane są za ugruntowane. Nie ma zatem podstaw do uznania, że wniosek wskazuje na nowe i nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie zagadnienie prawne. Nie zostały przedstawione żadne racje, które mogłyby skłonić do zmiany przyjmowanego stanowiska, w istocie dotyczą one odmiennej od dokonanej w zaskarżonym postanowieniu oceny żądania uczestniczki.

Jednolicie przyjmowane jest zapatrywanie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Analiza wniosku i jego uzasadnienia na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku nie pozwala na przyjęcie, że

doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawnych, którego następstwem było jaskrawo nieprawidłowe orzeczenie.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego stanowi konsekwencję zastosowania zasady przewidzianej w art. 102 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Odstąpienie od obciążenia uczestniczki tymi kosztami usprawiedliwiała jej sytuacja rodzinna i majątkowa oraz znaczenie dla niej przedmiotu kwestionowanego orzeczenia.